

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Н. С. Саєнко
(підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ» ЗВ-2

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки	<u>бакалавра</u>
напряму	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
форми навчання	<u>денна</u>

Ухвалено методичною комісією
Факультету лінгвістики
Протокол від _____ 2019 р. № _____

Голова методичної комісії

_____ С.В. Ібрагімова
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2019 р.

Робоча програма кредитного модуля «Історія української культури» НГ-02 для студентів за напрямом підготовки 035 Філологія освітнього ступеня бакалавра, за денною формою навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Історія української культури» (уклад.: І.І. Федорова, С.Ю. Балакірова, І.К. Покулита та ін.).

Розробник робочої програми:

доцент, канд .філологічних наук Онуфрієнко О. П.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від 22 травня 2019 року № 10

Завідувач кафедри

_____ О.П. Онуфрієнко

« ___ » _____ 2019 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Історія української культури	Лекції 18 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	Семінарські 18 год.
Освітня програма 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури	Статус кредитного модуля вибірковий	Самостійна робота 24 год.
	Семестр <u> 3 </u>	
Форма навчання денна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: залік, усний

Предмет навчальної дисципліни: висвітлення загальних теоретичних проблем культури; концептуальних засад витоків і цивілізаційних віх культури України; ідентифікації національно-самобутнього та загальноєвропейського векторів у становленні національної традиції.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Історія української культури» разом з дисциплінами «Сучасна українська мова», «Вступ до філософії» формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- сприймати життєво-необхідне, аксіологічне значення національної ідеї, зокрема в сучасній умовах глобалізації світу та процесу євроінтеграції;
- реалізуватися на основі отриманих знань в соціальній, професійній, особистісній сферах, як патріотично-сформована інтелектуально-зріла особистість;

2.2. Основні завдання кредитного модуля

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- закономірностей розвитку історії української культури як логіки культурно-історичного процесу;
- основних стадій світогляду людства, сформованих на різних етапах його історії, особливостей протікання культурогенезу як етногенезу та набуття національного змісту «культурної картини світу» на території України;

- періодів розквіту української культури, – з огляду на те, що саме на цих етапах закладаються світоглядні характеристики ментальності, які у подальших періодах розвитку культури знаходять відображення в формуванні цілісної системи: екосфери і аксіосфери культурного буття;

уміння:

- аналізувати соціокультурний стан сучасного українського суспільства, визначити головні його проблеми й пріоритетні потреби;
- показати, що історія української культури, зокрема її культурологічне осмислення, є науковою рефлексією уявлень про сутність культури й соціально-культурні процеси, звернена до світоглядних потреб сучасної людини;
- інтегрувати власну діяльність у культурне середовище з урахуванням визначеного місця окремих соціокультурних елементів у культурному контексті.

3. Структура кредитного модуля

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практ. (семін.)	СРС
1	2	3	4	6
Розділ 1. Історія української культури як навчальна дисципліна				
<i>Тема 1 Українська культурологічна думка як розвиток європейської духовно-теоретичної традиції.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 1	6	2	2	2
Розділ 2. Генеза української культури – процес етногенезу на теренах України				
<i>Тема 2. Первісна культура – археологічні пам'ятки культурних шарів в українському просторі.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 2	6	2	2	2
Розділ 3-4. Становлення архетипів української свідомості. Міфологічний світ слов'ян-язичників.				
<i>Тема 3. Міф як обряд і ритуал відтворення буття і самосвідомість прадавнього суспільства. Антропологізм, фантазування, традиціоналізм – основні ознаки міфологічного світогляду.</i>	6	2	2	2
<i>Тема 4. Трипільська культура як найвизначніша культура неолітичної доби на землях України.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 3-4	12	4	4	4
Розділ 5. Київська Русь: християнський вимір української культури; феномен двовір'я				
<i>Тема 5. Специфіка засвоєння Київською Руссю візантійської спадщини – творення нового</i>	6	2	2	2

<i>образу для християнської культури на слов'янському ґрунті.</i>				
Разом за розділом 5	6	2	2	2
Розділ 6. Барокова картина світу в українській культурі XVI-XVIII століть				
<i>Тема 6. Формування національної самосвідомості в контексті ренесансних та реформаційних процесів загальноєвропейського змісту.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 6	6	2	2	2
Розділ 7. Національне самовизначення як тенденція української культури XIX століття.				
<i>Тема 7. Культуротворчі, соціально-економічні та геополітичні основи національного самовизначення української культури.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 7	6	2	2	2
Розділ 8. Динаміка розвитку української культури в першій половині – 80-х роках XX ст.				
<i>Тема 8. Характеристика історично-культурного процесу в Україні першої половини XX ст.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 8	6	2	2	2
Розділ 9. Специфіка трансформацій української культури кінця XX – початку XXI ст.				
<i>Тема 9. Зміна культурної парадигми в умовах формування незалежної української держави.</i>	6	2		2
Разом за розділом 9	4	2		2
<i>Залік</i>	8		2	6
Всього годин	60	18	18	24

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Лекція №1. Предмет і завдання курсу «Історія української культури». Абрис української культури у культуротворчому процесі європейської цивілізації. Феномен української ментальності: світоглядні універсалії української нації. Культура як світогляд етнонаціонального буття. Полісематична природа поняття «культура». Багатоаспектність спроб визначення культури. Культура та природа: екосфера самозбереження нації. Культура та історія: аксіосфера української духовності. Функції культури. Культурологія як наука про культуру.</p> <p>Завдання на СРС: Підготуватися до виступу на одну із запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> Екзистенціально-антропологічні начала осягнення культури у «філософії серця» Г.Сковороди. Національна концепція культурно-історичного розвитку (М.Костомаров, В.Белозерський, П.Куліш, Т.Шевченко). Розвиток історико-культурного напрямку (М.Драгоманов, В.Липинський, М.Грушевський, Д.Яворницький). Культурологічна палітра творчості І.Франка.

	<p>5. Концепції української культури вчених-емігрантів (І. Крип'якевича, І. Огієнка, Д. Антоновича).</p> <p>Рекомендована література:</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бичко А.К. та інш. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій. –К., 1993. 2. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. –К.: 2000. 3. Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забужко О. Дві культури. –К., 1999 2. Історія української культури /за ред. І.Крип'якевича. –К., 1994. 3. Попович М.В. Нарис історії культури України. –К.:Артект, 1998. 4. Семчишин М. Тисяча років української культури. -К., 1993.
2	<p>Лекція №2. Концепції походження української культури. Проблема історичної періодизації – основні етапи розвитку української культури. Первісна культура – археологічні пам'ятки культурних шарів в українському просторі. Палеолітичні і мезолітичні форми соціальної організації. Палеолітичні пам'ятки на території сучасної України.</p> <p>Протонеоліт України. «Неолітична революція» як доба системної соціальної трансформації та формування аграрної цивілізації (перехід в привласнюючого до відтворюючого способу виробництва, демографічний вибух, поява патріархальної сім'ї, інтенсифікація мовного розвитку – поява мов європейського типу, союз племен як перші політичні організації. Кардинальні зміни в системі світоглядних уявлень.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>Самостійно законспектувати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна схема етногенезу українців. 2. Приналежність України до гіпотетичного культурно-історичного центру Землі (циркумпонтійської зони). <p>Рекомендована література:</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. –К.: 2000. 2. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К.,1994. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. –К.: 2009. 2. Культура України. Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. –К.: Либідь, 1993. 3. Чмихов М.О. Найдавніша історія України (лекція) // Культурологічні студії: Зб. наук. праць. –К., 1996. –Вип.І.
3.	<p>Лекція №3. Міф як обряд і ритуал відтворення буття і самосвідомості прадавнього суспільства. Антропологізм, Фантазування, традиціоналізм – основні ознаки міфологічного світогляду. Архетипи міфологічної свідомості. Ідея триєдиної світобудови та триєдиної світо творчої сили в міфологічній свідомості (українська традиція). Концепція Світового дерева як універсальної моделі організованого всесвіту. Вертикальна (триярусна) та горизонтальна площини Світового дерева. Числові характеристики Світового дерева. Поняття «мікрокосмосу» та «макрокосмосу», їх поєднання в моделі Світового дерева в народній творчості. Трійця та Світове дерево: семантичні паралелі.</p> <p>Завдання на СРС:</p>

	<p>Самостійно законспектувати питання (за вибором студента):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція міфу про світове яйце. Комплекс уявлень про потойбічний світ, про мандрування до «іншого світу» . Два світи померлих. 2. Антропоморфізм, фантазування, традиціоналізм – основні ознаки міфологічного світогляду. 3. Космологічний зміст прадавніх українських колядок, щедрівок та витинанок. <p>Рекомендована література: Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: -К.: 2000. 2. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К.,1994. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Войтович В. Генеологія богів давньої України. –Рівне, 2007. <p>Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007.</p>
4	<p>Лекція №4. Трипільська культура як найвизначніша культура неолітичної доби на землях України. Організація поселень трипільців за законом світового ладу (коловорадіальний принцип забудови). Міфологічно-кодова інформація трипільської кераміки: ідея «священного шлюбу» Тельця-Зевса та Європи, космічна символіка форми та орнаменту посуду, символіка орнаменту як прояв культури загальної родючості тощо. Нові риси в культурі епохи бронзи: поховальний обряд як свідчення утвердження сталої державності, обожнення персони вождя (царя) або жерця, відображення космологічних уявлень у структурі курганів. Кургани як семантичні аналоги єгипетських пірамід. Особливості соціокультурного процесу в ранньому залізному віці. Слов'янська культурна доба (ранні слов'яни: епоха раннього залізного віку; формування українського етносу: роль солярійного культу, формування архетипів «сонця», «дороги» тощо). Скіфи, їх культура та світогляд.</p> <p>Завдання на СРС: Скласти тези до однієї із запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трипільська цивілізація – «золотий вік» прадавньої української культури. 2. Міфологічно-кодова інформація трипільської кераміки: ідея «Священного шлюбу» Тельця-Зевса та Європи, космічна символіка форми та орнаменту посуду, символіка орнаменту як прояв культур загальної родючості тощо. 3. Орнамент у мистецтві пізнього палеоліту та на трипільському посуді: порівняльна характеристика. 4. Арійські традиції у слов'янській культурі. <p>Рекомендована література: Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. -К.: 2000. 2. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К.,1994. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007. 2. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. –К.: 2009.
5	<p>Лекція №5. Своєрідність світоглядної парадигми доби Київської Русі: протиборство й конгруентність світоглядних засад язичництва та християнства. Всесвітньо історичне значення Київської Русі як зв'язуючої ланки між західноєвропейськими (романо-германським) та східним, зокрема арабським, світом і Візантією.</p> <p>Запровадження християнства та значення цієї події для еволюції культури.</p> <p>Найвищий злет культури Київської Русі за княжіння Володимира Великого (980-</p>

	<p>1015 pp.) і Ярослава Мудрого (1019-1054 pp.). Характерні ознаки та особливості феномену культури Київської Русі. Проблема вибору віри. Виникнення писемності. Дві азбуки слов'янства: кирилиця і глаголиця. Слов'янські просвітителі Кирило і Мефодій. Особливості літературного процесу доби Київської Русі. Житійна література. Літописи. Героїчні пісні. Скоромовство як феномен древньоруської культури. Народні танці. Обрядова народна пісенність.</p> <p>Завдання на СРС: Опрацювати самостійно одну із запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини високого злету культури Київської Русі. 2. Характерні ознаки та особливості феномену культури Київської Русі. <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. -К.: 2000. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асеев Ю.С. Архітектура Київської Русі. –К., 1969. 2. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К.,1994. 3. Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007. 4. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. –К.: 2009
6	<p>Лекція №6. Формування національної свідомості в контексті ренесансних та реформаційних процесів загальноєвропейського змісту. Ренесансно-гуманістичний світогляд в Україні. Статус України як східноєвропейського центру барокової культури. Національна самобутність культурної картини світу доби бароко. Братський рух кінця XVI – початку XVII століть та його релігійна і національно-політична роль в історії української культури. Києво-Могилянська колегія і її роль в українській гуманітарній думці.</p> <p>Козацтво як культуро творча сила української ідентифікації. Функціонування культури в умовах козацької державності. Самоствердження української національної самобутності в європейському культурному просторі: козацьке (старшинське) і мазепіанське (гетьманське) бароко.</p> <p>Оригінальність форм та сполучення барокових мотивів з народною рослинною орнаментикою. Українська національна архітектурна школа (С. Ковнір, Ф. Старченко, І. Григорович-Барський та ін.). Визначні архітектурні споруди того часу, архітектурні пам'ятники української культури XVIII ст. Києва, Чернігівщини, Слобожанщини. Придніпров'я.</p> <p>Просвітництво, його загальноєвропейський контекст. Вплив освіченого абсолютизму на різні форми культурного життя українського простору. Творчість Григорія Сковороди – українського просвітителя та ментальні засади ідей Сковороди, їх наукове та культурне значення.</p> <p>Завдання на СРС: Охарактеризуйте діяльність одного з визначних діячів української культури (за вибором студента): Петро Могила, І.Гізель, С.Яворський, Г. Шедель.</p> <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. -К.: 2000. 2. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К.,1994. <p>Додаткова :</p> <p>Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007.</p>
7	<p>Лекція №7. Культуротворчі, соціально-економічні та геополітичні основи</p>

	<p>національного самовизначення української культури. Феодально-кріпосницька, антиукраїнська асиміляційна політика Російської і Австрійської імперії на українській етнічній території. Рух декабристів (Південне товариство 1821 року) та Кирило-Мефодіївське братство щодо необхідності формування української державності.</p> <p>Національно-визвольна тенденційність українського народу. Іван Котляревський – засновник класичної традиції в українській літературі. Світоглядне і культуро творче значення доробку Т.Г. Шевченка у генеруванні національної ідеї українського суспільства. XIX століття – культурні напрямки форм і стилів. Соціальна динаміка в пошуку шляхів ствердження національної самосвідомості.</p> <p>Меценатська діяльність як ментальний вимір української моральної культури.</p> <p>Завдання на СРС: Підготувати доповідь для участі в науково-практичній студентській конференції, присвяченій діяльності визначних постатей української культури (за вибором студента): Н.І. Костомарова, П.А. Куліш, А. Навроцький, В.Белозерський, Н.І. Гулак, П.П. Чубинський, М.П. Драгоманов, П.Мирний, І.Нечуй-Левицький, М.Гоголь, Д.Яворницький, М.Грушевський, Х.Алчевська, Б.Грінченко, С.Васильченко, Г.Нарбут.</p> <p>Рекомендована література:</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грицай Я.Й. Нарис цієї торії України: формування модерної української нації XIX – XX століття. –К.: 1996. 2. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. –К.: 2000. 3. Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. –К.: 2009. 2. Попович М.В. Нарис історії культури України. –К.: Артек, 1998. <p>Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К., 1994.</p>
8	<p>Лекція №8. Характеристика історично-культурного процесу в Україні першої половини ХХ ст. Вплив історичних подій та соціальних трансформацій на динаміку розвитку української культури. Проголошення Української Народної Республіки (1918 р.) як досвід формування незалежної національної держави. Соціокультурні чинники формування українського модернізму. Основні напрямки модернізму в українській художній культурі першої половини ХХ ст. Роль українського модернізму у розвитку світових тенденцій авангардного мистецтва. Формування концептуальних засад «новітньої» національної художньої культури у творчій діяльності художників, письменників, драматургів. Специфіка культуро творчих процесів у період існування радянської України. Нав'язування художнього псевдо соцреалізму, ідеологічні інтенції українсько-радянської культури. Національно-культурна специфіка українського реалістичного мистецтва. Розвиток української освіти і науки. Наукові і науково-технічні досягнення українських вчених: наукова діяльність В.Вернадського, Д.Чижевського, І.Сікорського, С.Корольова та ін.</p> <p>Завдання на СРС: Зробити аналітичний огляд навчальної літератури на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток української науки і освіти в ХХ столітті 2. Наукові і науково-технічні досягнення українських вчених: наукова діяльність В.Вернадського, Д.Чижевського, І.Сікорського, С.Корольова. <p>Рекомендована література:</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. –К.:

	<p>2000.</p> <p>2. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. –К.,1994.</p> <p>3. Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007.</p> <p>Додаткова :</p> <p>1. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. –К.: 2009.</p> <p>Попович М. Нарис історії України. -К., 1998.</p>
9	<p>Лекція №9. Зміна культурної парадигми в умовах формування незалежної української держави. Культурна само ідентичність України у контексті процесів глобалізації. Постмодернізм як явище культури постіндустріального суспільства другої половини ХХ ст.. Постмодерністські тенденції в українській художній культурі. Сучасне українське мистецтво як форма соціальної комунікації. Особливості впливу масової культури, її художньо-стереотипних форм на процеси ідентифікації сучасної людини. Медіакультура як ознака становлення інформаційного суспільства. Глобальний комунікативний простір як «криза ідентичності». Феномен віртуальної реальності та проблема адаптації до умов інформаційного суспільства. Характеристика культури мереживого спілкування. Перспективи збереження і розвитку національної української культури у контексті інформаційного суспільства.</p> <p>Завдання на СРС: Підготуватися до участі в дискусії на тему: «Культурна само ідентичність України у контексті процесів глобалізації».</p> <p>Рекомендована література:</p> <p>Основна:</p> <p>1. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник. –К.: 2000.</p> <p>2. Історія української та зарубіжної культури: Навч. Посіб. /Б.І. Білик/За ред. С.М. Клапчука. –К., 2007.</p> <p>Додаткова:</p> <p>1. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. –К.: 2009.</p> <p>Попович М. Нарис історії України. -К., 1998.</p>

5. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять ознайомити студентів із духовним надбанням українського народу та взаємодії з культурами інших народів. Метою семінарських занять є самостійна підготовка до більш детального вивчення й закріплення матеріалу, вироблення умінь працювати з літературою, відбирати і систематизувати конкретні дані з історії вітчизняної культури. Студенти повинні аналізувати основні культурні періоди України від найдавніших часів до сьогодення.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Семінар 1. Українська культурологічна думка як розвиток європейської духовно-теоретичної традиції.
2.	Семінар 2. Первісна культура – археологічні пам'ятки культурних шарів в українському просторі.
3.	Семінар 3. Міф як обряд і ритуал відтворення буття і самосвідомості прадавнього суспільства. Антропологізм, фантазування, традиціоналізм – основні ознаки міфологічного світогляду.
4.	Семінар 4. Трипільська культура як найвизначніша культура неолітичної доби на землях України.
	Семінар 5. Специфіка засвоєння Київською Руссю візантійської спадщини

5.	– творення нового образу для християнської культури на слов'янському ґрунті.
6.	Семінар 6. Формування національної свідомості в контексті ренесансних та реформаційних процесів загальноєвропейського змісту.
7.	Семінар 7. Культуротворчі, соціально-економічні та геополітичні основи національного самовизначення української культури.
8.	Семінар 8. Характеристика історико-культурного процесу в Україні першої половини ХХ ст. Зміна культурної парадигми в умовах формування незалежної української держави.
9.	Семінар 9. Підвищення рейтингу. Залік

8. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Система рейтингових балів, критерії оцінювання та умови допуску до семестрової атестації наведено у «Положенні про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля (дисципліни) ЗВ-2 «Історія української культури».

9. Методичні рекомендації

Курс «Історія української культури» належить до загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки підготовки студентів вищих навчальних закладів освіти України. На курс відводиться 60 години, з них 18 годин лекцій, 18 год – семінарські заняття, 24 години – самостійна робота студентів. Враховуючи, що одним із завдань курсу є формування та розвиток у студентів певних умінь і навичок для подальшого використання набутих знань у своїй професійній діяльності, особливого значення набуває ефективна самостійна робота студентів над доцільним поєднанням теоретичних положень та практичних навичок. Час, відведений на СРС, становить половину від передбаченого програмою на вивчення дисципліни.

Самостійна робота студентів з вивчення дисципліни «Історія української культури» має найрізноманітніші форми, а саме:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- складання тез виступу;
- написання наукових повідомлень;
- самостійне вивчення додаткової літератури та окремих питань курсу;
- використання комп'ютерних програм та матеріалів з Інтернету;
- робота із словниками з метою оволодіння основною термінологією;
- підготовка до екзамену.

Лекція, прочитана кваліфікованим, досвідченим викладачем і ретельно законспектована студентом, кладе початок самостійного вивчення предмету студентами тема за темою. Уважне слухання і якомога повніше конспектування лекційного матеріалу є надійним компасом у вивченні дисципліни.

Готуючись до екзамену, студент вивчає конспект лекцій та записи підготовки до семінарських занять. Звіряє свої матеріали з програмою курсу, додатково вивчає рекомендовану літературу. Рекомендується до кожної теми скласти словник термінів, щоб точно й чітко знати суть кожної наукової категорії та поняття. Щоб краще оволодіти матеріалом, студент має бути вищою мірою уважним і вимогливим до себе, дисциплінованим і зацікавленим у навчанні.

Найвища якість самостійної роботи студента досягається тоді, коли його власна думка випереджає сторонню допомогу в процесі вивчення нового матеріалу. Це особливо важливо при вивченні історії культури, де активно використовується логічний підхід, принцип історичності з позиції теорії цивілізацій.

Закономірність навчання така: чим ефективніша й систематичніше самостійна робота студента, тим глибші й міцніші його знання. І, навпаки оволодіння знаннями лише напередодні заліку веде до поверхових, розрізнених знань окремих розділів і такого ж швидкого їх «вивітрювання» з голови після атестаційного контролю.

Систематична й ефективна самостійна робота студента є об'єктом особливої уваги викладача, його контролю та сприяння. З цією метою викладач проводить експрес-контролі з метою визначення якості сприймання та засвоєння лекційного матеріалу, перевіряє письмову підготовку до занять, виставляє атестації поточної успішності, викликає студентів на бесіди, консультації, тощо.

Найдосконалішою формою організації навчального процесу є рейтингова система оцінювання з кредитного модуля, яка робить акцент саме на функції поточного контролю успішності студентів. Її застосування приносить позитивні результати.

10. Рекомендована література

10.1. Базова

1. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М.В. Кордон. –К. : 2009. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0001368%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
2. Історія української культури / [За ред. І. Крип'якевича]. –К.,1994. <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>

10.2. Допоміжна

1. Бичко А.К. Теорія та історія світової і вітчизняної культури : Курс лекцій / А.К. Бичко. –К. : 1993.
2. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура : Навчальний посібник / М.М. Закович. –К. : 2000.
3. Історія української та зарубіжної культури : Навчальний посібник. / [За ред. С.М. Клапчука]. – К., 2007.
4. Культура України : Лекції / [Ра ред. Д. Антоновича]. –К., 1993.
5. Попович М. Нарис історії України / М. Попович. – К., 1998.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://litopys.org.ua> – сайт, на якому зібрані в першу чергу першоджерела, а також наукова література в галузі української культури та історії.
2. <http://www.history.org.ua> – сайт Інституту історії України НАН України
3. <http://www.pamjatky.org.ua> – український пам'яткоохоронний ресурс
4. <http://www.etnolog.org.ua> – сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України
5. <http://ukraine.kingdom.kiev.ua/> - архітектурні та природні пам'ятки України
6. <http://www.castles.com.ua/> - замки та храми України //
7. <http://izbornyk.org.ua/> - Ізборник. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації
8. <http://www.oko.kiev.ua/> - архітектура і краєзнавство України
9. <http://www.ukrcenter.com/> - Український Центр – Українська Бібліотека – Український Форум – Українська Галерея – Клуб
10. <http://www.memory.gov.ua/> - сайт Інституту національної пам'яті